

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

Робочий зошит дистанційного курсу

“Стратегічне планування”

Програма підготовки магістрів
за спеціальністю “Державне управління”

КИЇВ – 2007

Автори:

- Берданова О.В. – кандидат економічних наук, доцент кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом Національної академії державного управління при Президентіві України;
- Вакуленко В.М. – кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом Національної академії державного управління при Президентіві України;
- Тертичка В.В. – доктор наук з державного управління, професор кафедри державної політики та управління політичними процесами Національної академії державного управління при Президентіві України, директор Інституту аналізу політики та стратегій

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ПРОГРАМА КУРСУ	5
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ	6
ФОРМИ КОНТРОЛЮ.....	7
ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	8
ВСТУП ДО КУРСУ	9
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ	10
РОЗДІЛ 2. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ.....	13

ВСТУП

Актуальність вивчення курсу.

Поглиблення процесів глобалізації, посилення конкуренції між регіонами різних країн за інвестиції, формування дієздатної системи місцевого самоврядування та розвиток ринкових відносин в Україні, загострення соціальних та екологічних проблем вимагає від органів влади швидко реагувати на зовнішні та внутрішні зміни, що відбуваються, здійснювати пошук адекватних інструментів, механізмів та методів забезпечення послідовного розвитку країни, регіонів та окремих територій. Одним з дієвих інструментів реагування на зміни та проведення цих змін найбільш ефективним шляхом з урахуванням чітко визначених, науково обґрунтованих пріоритетів є стратегічне планування.

Необхідність вивчення курсу „Стратегічне планування” визначається також тим, що згідно з Розпорядженням Кабінету міністрів України від 4 жовтня 2006 року № 504-р ”Про схвалення Концепції вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України” стратегічне планування поступово впроваджуватиметься на всіх рівнях управління.

Цілі курсу

У процесі вивчення курсу передбачається досягти наступні цілі:

- одержати систематизовані знання щодо основ стратегічного планування як процесу визначення майбутнього стану організації, регіону, території;
- навчитися орієнтувати діяльність на кінцеві результати;
- здобути навички щодо використання технологій стратегічного планування.

Результати навчання

Після вивчення курсу слухачі повинні:

знати:

- базові поняття та інструментарій стратегічного планування;
- методичні підходи щодо формування стратегій розвитку на центральному, регіональному та місцевому рівнях;
- основні переваги стратегічного планування.

вміти:

- застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності;
- визначати пріоритети розвитку відомств, регіонів та населених пунктів в перспективі;
- аналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище різних об’єктів планування;
- організовувати процес стратегічного планування та реалізації стратегічних планів на різних рівнях.

володіти:

- навичками використання методології стратегічної діяльності;
- методами аналізування та визначення пріоритетів та стратегічних цілей для розвитку об’єкта планування.

Навчальна стратегія курсу

Досягнення навчальних цілей здійснюється шляхом:

- *проведення очних занять* – лекції на очній сесії;
- *самостійного навчання слухачів* на основі розробленого для курсу комплексу навчально-методичних матеріалів;
- *виконання практичних завдань*, спрямованих на набуття знань і вмінь слухачів з предметної галузі, активізацію їх розумової діяльності;
- *участі слухачів у семінарських заняттях* з метою розвитку критичного мислення, обговорення практично значущих проблем щодо специфіки діяльності сучасного керівника;
- *проведення тестування*, яке здійснюється у інтерактивному режимі.

ПРОГРАМА КУРСУ

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

- Тема 1.1. Стратегічний підхід до управління. Технологія стратегічного планування.
Тема 1.2. Особливості стратегічного планування на національному рівні в Україні.

РОЗДІЛ 2. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ

- Тема 2.1. Стратегічне планування на регіональному рівні
Тема 2.2. Стратегічне планування на місцевому рівні

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

	<i>Лекції, вивч-ня теорії год.</i>	<i>Практ. зан-тя год.</i>	<i>Семінар. зан-тя, год.</i>	<i>Тести, год.</i>	<i>Самост. робота, год.</i>	<i>Всього, год.</i>
Вступ до курсу	2					2
<i>Розділ 1. Основи стратегічного планування</i>	8	-	4	2	10	24
<i>Розділ 2. Стратегічне планування на регіональному та місцевому рівнях</i>	8	8	-	2	10	28
Підсумковий контроль у формі тесту та захисту індивідуального проекту			4	2		6
<i>Всього, год.</i>	<i>18</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>6</i>	<i>20</i>	<i>60</i>

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Навчальні результати слухачів у межах дистанційного курсу оцінюються на основі:

- поточного тестування;
- виконання практичних занять;
- участі у семінарських заняттях;
- підсумкового очного контролю.

Максимальна кількість балів за вивчення всього курсу – 100.

Розподіл балів:

Види діяльності (загалом 10)	1	2		Всього
Тест до розділу	5	5		10
Практичні заняття		30		30
Семінарські заняття	10			10
Підсумковий тест			20	20
Підсумковий контроль у формі захисту індивідуального проекту			30	30
Всього	15	35	50	100

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

<i>Вид навчальної діяльності</i>	<i>Назва</i>	<i>Термін проведення, тиждень</i>	<i>Максим. оцінка</i>
Вступ до курсу		очна сесія	-
Лекція	Вступ до курсу	очна сесія	-
Розділ 1. Основи стратегічного планування			15
Вивчення теоретичного матеріалу	Розділ 1	1-2	-
Поточний контроль	Тест до розділу 1	3	5
Семінарське заняття	Стратегічне планування: світовий досвід і Україна	4	10
Розділ 2. Стратегічне планування на регіональному та місцевому рівнях			35
Вивчення теоретичного матеріалу	Розділ 2. Тема 2.1	5	-
Практичне заняття	Особливості формування регіональних стратегій розвитку	6-7	20
Вивчення теоретичного матеріалу	Розділ 2. Тема 2.2	8	
Практичне заняття	Ініціація процесу стратегічного планування на місцевому рівні	9	10
Поточний контроль	Тест до розділу 2	10	5
Підсумковий тест		очна сесія	20
Підсумковий контроль у формі захисту індивідуального проекту		очна сесія	30

ВСТУП ДО КУРСУ

Мета:

- розкрити основні завдання, структуру курсу та його навчальну стратегію;
- сформулювати вміння використовувати засвоєний матеріал в процесі подальшого вивчення програми курсу.

Форма проведення: лекція-бесіда

Питання для обговорення:

- основні завдання, структура курсу та навчальна стратегія, форми і навчальні методи
- навчальні ресурси з курсу та додаткові матеріали
- зміни та розвиток організації, регіону, території як основа будь-якої стратегії
- відмінності інноваційного процесу від процесу поточної діяльності
- причини опору змінам та засоби і напрями подолання опору змінам
- стратегічне мислення, стратегічна спільнота і стратегічна ментальність
- особливості стратегічного планування на для організації, тобто міністерства чи ЦОВВ і стратегічного планування для галузі, сфери діяльності, регіону чи територіальної громади

Матеріали для обов'язкового вивчення:

1. Мультимедійний навчальний посібник “Стратегічне планування”, розділ 1.
2. Запровадження стратегічного планування в Україні: Зб. документів і матеріалів/ Укл. В.Тертичка. – К.: Центр досліджень адміністративної реформи НАДУ, 2004. – Розд. 1; 2; 3; 4; 5 // www.uapa-csar.org.ua/ua-2004-2.htm.
3. Брайсон Дж. Стратегічне планування для державних та неприбуткових організацій/ Пер. з англ. А.Кам'янець. – Л.: Літопис, 2004. – С. 19-41, С.42-67; 98-106;115-120; 134-137;176-178.
4. Вакуленко В.М., Мамонова В.В., Шаров Ю.П. Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях: Навч. посібник. – Ужгород: Патент, 2004. – С.6-21; 46-57.
5. Шаров Ю.П. Стратегічне планування та реалізація політики на центральному, регіональному та місцевому рівнях: Опорний конспект дистанційного курсу. – К., 2004.

Додаткові матеріали для вивчення:

1. Ансофф И. Стратегическое управление: Пер. с англ. - М.: Экономика, 1989. - 519 с.
2. Брайсон Дж., Алстон Ф. Створення і реалізація вашого стратегічного плану/ Робочий зошит для державних і неприбуткових організацій (план, видавництво)
3. Браун П. Посібник з аналізу державної політики: Пер. з англ. - К.: Основи, 2000. - 243 с.

4. Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть: Монографія. - К.: Видавничий центр "Академія", 1999. - 240 с.
5. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. – 510 с.
6. Немцов В.Д., Довгань Л.С. Стратегічний менеджмент. – К.: ТОВ "УВПК "ЕксОб", 2002. – 560с.
7. Стратегическое планирование/ Под ред. Уткина Э.А. – М.: Ассоциация авторов и издателей «ТАНДЕМ». Издательство ЭКМОС, 1999. – 440 с.
8. Стратегічне планування: Підручник для громадських організацій / Під ред. Полуйко В. – Л.: Західноукраїнський ресурсний центр, 1998. – 108 с.
9. Томпсон А. А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: Учебник для вузов / Пер. с англ. под ред. Л.Г.Зайцева, М.И.Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
10. Шаров Ю.П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті. Концептуальні аспекти: Монограф. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 302 с.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

Мета:

- надати слухачам базові знання з основ стратегічного планування;
- розкрити основні етапи стратегічного планування;
- ознайомити слухачів з особливостями стратегічного планування на національному рівні в Україні;
- розкрити основні підходи щодо створення стратегічного плану центрального органу виконавчої влади (ЦОВВ);
- сформулювати у слухачів вміння аналізувати зовнішнє і внутрішнє середовище та формулювати місію, цілі і завдання у стратегічному плані для ЦОВВ;

Матеріали для обов'язкового вивчення:

6. Мультимедійний навчальний посібник "Стратегічне планування", розділ 1.
7. Запровадження стратегічного планування в Україні: Зб. документів і матеріалів/ Укл. В.Тертичка. – К.: Центр досліджень адміністративної реформи НАДУ, 2004. – Розд. 1; 2; 3; 4; 5 // www.uara-csar.org.ua/ua-2004-2.htm.
8. Брайсон Дж. Стратегічне планування для державних та неприбуткових організацій/ Пер. з англ. А.Кам'янець. – Л.: Літопис, 2004. – С. 19-41, С.42-67; 98-106;115-120; 134-137;176-178.
9. Вакуленко В.М., Мамонова В.В., Шаров Ю.П. Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях: Навч. посібник. – Ужгород: Патент, 2004. – С.6-21; 46-57.

10. Шаров Ю.П. Стратегічне планування та реалізація політики на центральному, регіональному та місцевому рівнях: Опорний конспект дистанційного курсу. – К., 2004.

Додаткові матеріали для вивчення:

11. Ансофф И. Стратегическое управление: Пер. с англ. - М.: Экономика, 1989. - 519 с.
12. Брайсон Дж., Алстон Ф. Створення і реалізація вашого стратегічного плану/ Робочий зошит для державних і неприбуткових організацій (план, видавництво)
13. Браун П. Посібник з аналізу державної політики: Пер. з англ. - К.: Основи, 2000. - 243 с.
14. Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть: Монографія. - К.: Видавничий центр "Академія", 1999. - 240 с.
15. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. – 510 с.
16. Немцов В.Д., Довгань Л.С. Стратегічний менеджмент. – К.: ТОВ "УВПК "ЕксОб", 2002. – 560с.
17. Стратегическое планирование/ Под ред. Уткина Э.А. – М.: Ассоциация авторов и издателей «ТАНДЕМ». Издательство ЭКМОС, 1999. – 440 с.
18. Стратегічне планування: Підручник для громадських організацій / Під ред. Полуйко В. – Л.: Західноукраїнський ресурсний центр, 1998. – 108 с.
19. Томпсон А. А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: Учебник для вузов / Пер. с англ. под ред. Л.Г.Зайцева, М.И.Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
20. Шаров Ю.П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті. Концептуальні аспекти: Монограф. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 302 с.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 1

Семінарське заняття

“Стратегічне планування: світовий досвід і Україна”

Мета:

- формування у слухачів навичок володіння понятійно-категоріальним апаратом стратегічного планування;
- закріплення знань слухачів щодо світового досвіду запровадження стратегічного планування і українських особливостей.

Форма проведення: форум.

Термін проведення: 4-й тиждень.

Питання для обговорення:

1. Розгляньте умови запровадження стратегічного планування у США/Канаді, Польщі, країнах Прибалтики, Україні за параметрами:
 - термін, на який розробляється стратегічний план і, відповідно, оперативний і план дій;
 - періодичність перегляду стратегічного плану;
 - спосіб запровадження стратегічного плану;
 - наявність пілотних проектів
2. Обґрунтуйте, які фактори та передумови стимулюють/заважають застосування стратегічного планування в Україні?
 1. Що, на Вашу думку, є спільного і які основні відмінності у запровадженні стратегічного планування у США/Канаді, Польщі, країнах Прибалтики, Україні?
 2. Що, на Вашу думку, заважає запровадженню стратегічного планування у діяльності ЦОВВ? Запропонуйте шляхи подолання перешкод.

Рекомендації щодо підготовки до семінарського заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал розділу 1 та розділи 2 і 3 збірника [Запровадження стратегічного планування в Україні: Зб. документів і матеріалів/ Укл. В.Тертичка. – К.: Центр досліджень адміністративної реформи НАДУ, 2004 // www.uarcsar.org.ua/ua-2004-2.htm](http://www.uarcsar.org.ua/ua-2004-2.htm).
2. Обговорення умов запровадження стратегічного планування у США/Канаді, Польщі, країнах Прибалтики і Україні варто проводити за таблицею:

	США/Канада	Польща	країни Прибалтики	Україна
Термін, на який розробляється стратегічний, оперативний і план дій				
Періодичність перегляду стратегічного плану				
Варіант запровадження (директивне або за бажанням)				
Пілотні проекти				

3. Зверніть увагу на стимули і перешкоди запровадження стратегічного планування: світовий досвід і Україна
4. Зверніть увагу на приклади формулювання місії, стратегічних цілей і завдань
5. Обґрунтуйте шляхи подолання перешкод і перспектив для стратегічного планування в Україні

Тест до розділу 1

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: 4-й тиждень.

Час проведення: 2 год.

РОЗДІЛ 2. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ

Мета:

- ознайомити слухачів з новими засадами планування розвитку територій та пріоритетами Державної регіональної політики до 2015 року;
- розкрити методологію формування регіональних стратегій розвитку;
- сформувати у слухачів уміння оцінювати ресурсний потенціал та формувати стратегічні цілі розвитку регіону та окремих територій;
- ознайомити слухачів з особливостями стратегічного планування на місцевому рівні;
- розкрити основні підходи щодо формування стратегій розвитку територіальних громад;
- навчити слухачів основним методам залучення громадськості до процесу стратегічного планування.

Матеріали для обов'язкового вивчення:

1. Мультимедійний навчальний посібник “Стратегічне планування”, розділ 2.
2. Вакуленко В.М., Мамонова В.В., Шаров Ю.П. Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях: Навч. посібник. –Ужгород: Патент, 2004.– С.97-117.
3. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 29 липня 2002 №224 „Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку”.
4. Нудельман В., Санжаровський І. Розробка Стратегії розвитку територіальної громади: загальні засади методики / Київ. Центр Ін-ту Схід-Захід. – К.: Вид-во „Дата Банк Україна”, 2002.- С.22-57.
5. Пархоменко В., Прошко В. Громада планує майбутнє: Практичний посібник зі стратегічного планування розвитку міст // Аспекти самоврядування. - К., 2000. - № 2. - С. 1-20 (вкладка).
6. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року” // Офіційний вісник України - 2006. - №30

Додаткові матеріали для вивчення:

7. Агенства регіонального розвитку в Україні: Становлення та перспективи. – К.: "Міленіум", 2002. - 302 с.
8. Едвард Дж. Блейклі. Планування місцевого економічного розвитку (теорія і практика) – К.: Літопис, 2002. - 468 с.

9. Дробенко Г.О., Брусак Р.Л., Свірський Ю.І. Стратегічне планування розвитку територіальних громад. – Львів: В-во „СПОЛОМ”, 2001. – 118 с.
10. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З. С. Варналія. - К.: Знання України, 2005. - 498 с.
11. Розробка та реалізація Стратегій розвитку територіальних громад: вітчизняний досвід / Київ. Центр Ін-ту Схід-Захід; За ред. С.Максименка та ін. – К.: Вид-во "Дата Банк Україна", 2002.- 232 с.
12. Стратегії розвитку України: теорія і практика / За ред. О. С. Власюка. - К.: НІСД, 2002. - 824 с.
13. Тертичка В. Планування як стратегічний ресурс аналізу державної політики// Вісн. Нац. академії держ. управління при Президентові України. - 2004. - № 1. - С. 47-56.
14. Україна: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки – 2006: Монографія / За ред. О.С. Власюка. – К. : НІСД , 2006. – 576 с.
15. Стратегія економічного та соціального розвитку територій Івано-Франківської області до 2015 року – <http://www.if.gov.ua/files/if2015.pdf>
16. Інститут реформ – http://www.ir.org.ua/docs/Abetka/Abetka_V_5.pdf
17. Київський центр Інституту Схід - Захід – http://www.ewi.org.ua/Publications/Publications_u.htm
18. Леонтівський центр стратегічного планування” – <http://www.citystrategy.leontief.ru/>

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 1

Практичне заняття до теми 2.1

“Особливості формування регіональних стратегій розвитку”

Мета: здобуття практичних навичок щодо розробки регіональних стратегій розвитку.

Форма проведення: письмово (обмін файлами).

Термін проведення: 6-7 -й тижні.

Завдання для виконання: 1.1 – 1.2

Завдання 1.1

1. На основі здійсненого SWOT-аналізу Вашого регіону проаналізуйте сильні та слабкі сторони, можливості та загрози (оформляти потрібно у вигляді таблиць) та визначте стратегічні цілі регіону.
2. Експертним шляхом визначте вплив сильних та слабких сторін, можливостей та загроз на стратегічну ціль.

Форма звітності для завдання 1.1

1. SWOT-аналіз обраного регіону

	Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Географічне положення		
2. Природно-рекреаційні ресурси		
3. Демографія та трудові ресурси		
4. Доходи населення		
5. Економіка (промисловість, торгівля, мале підприємництво)		
6. Житлово-комунальна сфера		
7. Транспортна інфраструктура		
8. Соціальна інфраструктура (освіта, культура, охорона здоров'я, фізкультура і спорт)		
9. Пам'ятки історії та культури		
10. Туристична інфраструктура		
11. Екологія		
12. Фінансові ресурси		
	Можливості	Загрози
1. Законодавчі та політичні зміни		
2. Економічні зміни		
3. Соціальні/демографічні зміни		
4. Технологічні зміни		

2. Вплив сильних та слабких сторін, можливостей та загроз на стратегічну ціль

Можливості регіону (за результатами SWOT-аналізу)	Варіанти стратегічних цілей		
	стратегічна ціль А	стратегічна ціль В	стратегічна ціль ..
	оцінка привабливості фактора *	оцінка привабливості фактора *	оцінка привабливості фактора *
<u>Внутрішні фактори</u> Сильні сторони 1. 2. ...			
<u>Зовнішні фактори</u> Можливості 1. 2.			
Загальна привабливість			

Оцінка загроз стратегії розвитку регіону

Загрози для розвитку регіону (за результатами SWOT-аналізу)	Варіанти стратегічних цілей		
	стратегічна ціль А	стратегічна ціль В	стратегічна ціль...
	оцінка загрози фактора	оцінка загрози фактора	оцінка загрози фактора
<u>Внутрішні фактори</u> Слабкі сторони 1. 2. ...			
<u>Зовнішні фактори</u> Загрози 1. 2. ...			
Загальна привабливість			

Завдання 1.2

1. Для досягнення визначених Вами стратегічних цілей розробить оперативні дії.
2. Проаналізуйте нормативно-правову базу планування розвитку регіонів, яка є підґрунтям для розробки регіональних стратегій розвитку.

Форма звітності для завдання 1.2

Стратегічні цілі*	Оперативні дії
Ціль А	
Ціль В	
Ціль ...	

* Послідовність нумерації цілей залежить від їх пріоритетності

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 2.1 розділу 1 .
2. Зверніть увагу на „Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку”.
3. Ретельно обміркуйте, які фактори розвитку відносяться до можливостей і загроз (зовнішнього середовища), а які до слабких і сильних сторін (внутрішнього середовища)

Практичне заняття – "Ініціація процесу стратегічного планування на місцевому рівні"

Мета: формування у слухачів навичок організації процесу стратегічного планування та залучення до нього різних секторів територіальної громади.

Форма проведення: письмово (обмін файлами).

Термін проведення: 9 -й тиждень.

Завдання для виконання:

1. Визначте, які ви бачите основні перешкоди на шляху до успішного процесу стратегічного планування? Як можна їх вирішити?
2. Перерахуйте вигоди, прямі або/та непрямі, які ви очікуєте від стратегічного планування. Запишіть найбільш важливі вигоди.
3. Визначте критерії готовності до стратегічного планування.
4. Хто, на Вашу думку, може бути спонсором розроблення стратегічного плану?
5. Кого ви будете залучати до робочої групи?
6. Чи будете Ви використовувати консультантів або експертів? Обґрунтуйте відповідь.

Форма звітності для завдання

1 та 2. Перешкоди, шляхи їх вирішення та вигоди від стратегічного планування

Перешкоди	Шляхи їх подолання
1. 2. 3. ...	
Вигоди від стратегічного планування: 1. 2. 3. ...	

3. Критерії готовності

<i>Критерії готовності</i>		
У процесі є сильні спонсори	☐	☐
У процесі є сильні прибічники	☐	☐
Ресурси є у наявності	☐	☐
Процес не виходить за межі наших повноважень	☐	☐
Вигоди переважають витрати	☐	☐
Процес привнесе дійсні цінності до території	☐	☐
Процес буде зв'язаний із поточними планами та бюджетом	☐	☐
Базуючись на вищенаведених в відповідях, чи варто нам починати?	<i>Так</i>	<i>Ні</i>

4 та 5. Спонсори розроблення стратегічного плану та склад робочої групи

Спонсори розроблення стратегічного плану: 1. 2. 3. ...
Склад робочої групи: 1. 2. 3. ...

Рекомендації щодо підготовки до практичного заняття:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал теми 2.2 розділу 2.
2. Зверніть увагу на відмінності стратегічного планування на центральному та місцевому рівнях.
3. Обміркуйте, як організувати дієвий моніторинг виконання стратегічного плану.

Тест до розділу 2

Форма проведення: у режимі Інтернету.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: 10-й тиждень.

Час проведення: 2 год.

Підсумковий контроль

Форма проведення: захист індивідуального проекту.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: очна сесія.

Мета – визначення кінцевого рівня знань і вмінь слухачів дистанційного курсу навчальної дисципліни “Стратегічне планування”.

Рекомендації до написання індивідуального проекту (стратегічного плану):

1. Уважно ознайомитися з матеріалами для обов'язкового вивчення та додатковими матеріалами, що пропонуються до цього курсу.
2. Підготувати індивідуальний проект, який має базуватись на аналізі Вашої організації, Вашого регіону чи територіальної громади.
3. Оформити індивідуальний проект згідно вимогам, наведеним нижче.
4. Надіслати індивідуальний проект викладачеві не пізніше 9 тижня навчання.
5. Підготувати тези для публічного виступу на захисті індивідуального проекту.

Вимоги до структури та змісту стратегічного плану

1. Загальні положення

Особливістю індивідуального проекту є те, що в центрі уваги має знаходитись обрана Вами організація, регіон чи територіальна громада для розвитку яких застосовується механізм стратегічного планування. Індивідуальний проект є навчальним компонентом під час вивчення курсу “Стратегічне планування”.

Обсяг стратегічного плану **10 сторінок (18-20 тис. знаків)**.

Текст має бути структурованим згідно з рекомендованим планом.

Орієнтовна структура стратегічного плану.

Стратегічний план
(вимоги щодо структури і змісту)

НАДУ при Президентіві України

група № ____ ф-ту _____, 200_/200_ навч. рік,
Прізвище та ініціали виконавця,
_____ (підпис)

Стратегічний план

(назва організації, регіону чи території)

1. *“Хто і що ми є, що ми робимо сьогодні і чому?”*
 - Основні пріоритети та проблемі питання що стосуються розвитку обраного об’єкта для запровадження стратегічного планування
 - Законодавча й інституційна база об’єкта
 - “Традиційна” точка зору щодо розвитку об’єкта
2. *“Де ми знаходимося зараз?”*
 - Зовнішнє середовище обраного об’єкта для запровадження стратегічного планування: можливості і загрози
 - Внутрішнє середовище об’єкта: сильні і слабкі сторони
3. *“Де ми хочемо бути в майбутньому?”*
 - **Замовник** (клієнт) стратегічного плану
 - Нагальність запровадження стратегічного плану
 - **Бачення** (документи загального бачення)
 - **Місія** обраного об’єкта для запровадження стратегічного планування
 - Стратегічні цілі
 - Завдання для реалізації стратегічного плану
4. *Критерії вимірювання результатів*
 - Процедура моніторингу (критерії і періодичність оцінювання виконання стратегічного плану)
 - Моніторинг виконання стратегічного плану
5. *“Як ми туди дістанемося?”*
 - Ресурсний потенціал обраного об’єкта (матеріальні ресурси; людські ресурси; фінансові ресурси; часові ресурси)
 - Механізм реалізації стратегічного плану
 - Графік запровадження стратегічного плану

Порядок проведення захисту індивідуального проекту:

1. Кожний слухач подає на захист оформлений у відповідності до вимог індивідуальний проект у строк не пізніше 9 тижня навчання.
2. Для захисту свого індивідуального проекту кожному слухачеві надається слово (до 10 хвилин) для публічного виступу перед групою.
3. Слухач при публічному виступі може використовувати різноманітні наочні матеріали, які, на його погляд, повніше розкривають та ілюструють основні тези та положення індивідуального проекту, що виносяться на захист.

4. Після виступу слухача відбувається обговорення (до 10 хвилин) у формі запитань-відповідей.
5. Після виступів та обговорення індивідуальних проектів всіх слухачів групи проводиться оцінювання кожного з них, результати якого оголошуються всім слухачам.

Підсумковий контроль

Форма проведення: тест у режимі Інтернету.

Статус: обов'язковий.

Термін проведення: очна сесія.

Час проведення: 2 год.

Коментар: тест складається з 25 тестових завдань.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I – Основні джерела:

1. Мультимедійний навчальний посібник “Стратегічне планування”.
2. Запровадження стратегічного планування в Україні: Зб. документів і матеріалів/ Укл. В.Тертичка. – К.: Центр досліджень адміністративної реформи НАДУ, 2004. // www.uara-csar.org.ua/ua-2004-2.htm.
3. Брайсон Дж. Стратегічне планування для державних та неприбуткових організацій/ Пер. з англ. А.Кам’янець. – Л.: Літопис, 2004. – 200 с.
4. Вакуленко В.М., Мамонова В.В., Шаров Ю.П. Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях: Навч. посібник. – Ужгород: Патент, 2004. – 198 с.
5. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 29 липня 2002 №224 „Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку”.
6. Нудельман В., Санжаровський І. Розробка Стратегії розвитку територіальної громади : загальні засади методики / Київ. Центр Ін-ту Схід-Захід. – К.: Вид-во „Дата Банк Україна”, 2002.- 232 с.
7. Пархоменко В., Прошко В. Громада планує майбутнє: Практичний посібник зі стратегічного планування розвитку міст // Аспекти самоврядування. - К., 2000. - № 2. - С. 1-20 (вкладка).
8. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року” // Офіційний вісник України - 2006. - №30
9. Шаров Ю.П. Стратегічне планування та реалізація політики на центральному, регіональному та місцевому рівнях: Опорний конспект дистанційного курсу. – К., 2004. – 56 с.

II – Додаткові джерела:

10. Агенства регіонального розвитку в Україні: Становлення та перспективи. – К.: "Міленіум", 2002. - 302 с.
11. Ансофф И. Стратегическое управление: Пер. с англ. - М.: Экономика, 1989. - 519 с.
12. Брайсон Дж., Алстон Ф. Створення і реалізація вашого стратегічного плану/ Робочий зошит для державних і неприбуткових організацій (план, видавництво)
13. Браун П. Посібник з аналізу державної політики: Пер. з англ. - К.: Основи, 2000. - 243 с.
14. Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть : Монографія. - К.: Видавничий центр “Академія”, 1999. - 240 с.
15. Дробенко Г.О., Брусак Р.Л., Свірський Ю.І. Стратегічне планування розвитку територіальних громад. – Львів: В-во „СПОЛОМ”, 2001. – 118 с.
16. Едвард Дж. Блейклі. Планування місцевого економічного розвитку (теорія і практика) – К.: Літопис, 2002. - 468 с.

17. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. – 510 с.
18. Немцов В.Д., Довгань Л.С. Стратегічний менеджмент. – К.: ТОВ “УВПК “ЕксОб”, 2002. – 560с.
19. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З. С. Варналія. - К.: Знання України, 2005. - 498 с.
20. Розробка та реалізація Стратегій розвитку територіальних громад: вітчизняний досвід / Київ. Центр Ін-ту Схід-Захід; За ред. С.Максименка та ін. – К.: Вид-во "Дата Банк Україна", 2002.- 232 с.
21. Стратегическое планирование/ Под ред. Уткина Э.А. – М.: Ассоциация авторов и издателей «ТАНДЕМ». Издательство ЭКМОС, 1999. – 440 с.
22. Стратегії розвитку України: теорія і практика / За ред. О. С. Власюка. - К.: НІСД, 2002. - 824 с.
23. Стратегічне планування: Підручник для громадських організацій / Під ред. Полуйко В. – Л.: Західноукраїнський ресурсний центр, 1998. – 108 с.
24. Тертичка В. Планування як стратегічний ресурс аналізу державної політики// Вісн. Нац. академії держ. управління при Президентів України. - 2004. - № 1. - С. 47-56.
25. Томпсон А. А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: Учебник для вузов / Пер. с англ. под ред. Л.Г.Зайцева, М.И.Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
26. Україна: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки – 2006: Монографія / За ред. О.С. Власюка. – К. : НІСД , 2006. – 576 с.
27. Шаров Ю.П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті. Концептуальні аспекти: Монограф. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 302 с.

III – Інтернет-ресурси:

28. Асоціація міст України – <http://www.auc.org.ua/>
29. Інститут реформ – http://www.ir.org.ua/docs/Abetka/Abetka_V_5.pdf/
30. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua> - (вихід на всі міністерства і відомства)
31. Київський центр Інституту Схід - Захід – <http://www.ewi.org.ua/>
32. Леонтівський центр стратегічного планування” – <http://www.citystrategy.leontief.ru/>
33. Мережа аналітичних центрів України – <http://www.intellect.org.ua>
34. Національний інститут стратегічних досліджень – <http://www.niss.gov.ua/resources.html>
35. Проект «Институт Евроград» – <http://www.eurograd.spb.ru/>
36. Проект розвитку Львівщини – http://ldp.lviv.ua/uk/st_manage.
37. Проект Світового банку у сфері стратегічного планування міського розвитку – <http://www.worldbank.org/urban/>
38. Стратегічне планування в регіонах Європейського союзу – <http://www.cor.eu.int/home.htm>

39. Стратегія економічного та соціального розвитку територій Івано-Франківської області до 2015 року – <http://www.if.gov.ua/files/if2015.pdf>
40. Українська асоціація місцевих та регіональних влад – <http://www.alau.org.ua/>
41. Форум стратегії регіонального розвитку – <http://www.regionforum.ru/>
42. Центр муніципального та регіонального розвитку – <http://www.polis.org.ua/>

Навчальне видання

**Робочий зошит дистанційного курсу
навчальної дисципліни
“СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ”**

Укладачі:

*Берданова Ольга Володимирівна
Вакуленко Володимир Миколайович
Тертичка Валерій Володимирович*